

Vlaams
Parlement

vergadering **C77 – WEL6**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 10 december 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de overheveling van de noodinternaten naar het beleidsdomein Welzijn - 327 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de buitenschoolse opvang - 581 (2013-2014)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de samenwerking tussen thuiszorg en residentiële ouderenzorg - 589 (2013-2014)	12

■

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de overheveling van de noodinternaten naar het beleidsdomein Welzijn - 327 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, ik breng graag in herinnering dat het verhaal over de noodinternaten van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (GO!) een oud zeer is. Ongeveer één jaar geleden is dat thema hier al aan bod gekomen, toen er sprake was van gevallen van kindermisbruik in de noodinternaten. Daarover is toen in deze commissie, maar ook in de commissie Onderwijs, de verenigde commissies Onderwijs en Welzijn én de plenaire vergadering gediscussieerd.

Hier zou ik graag de stand van zaken van de afhandeling van het dossier kennen. Na deze discussies besliste de Vlaamse Regering immers om de noodinternaten van het GO! in 2014 over te hevelen van het beleidsdomein Onderwijs naar Welzijn. Er werd iemand aangesteld om het transitieproces te begeleiden. Het GO! verzette zich tegen de overheveling, onder meer op basis van juridische, maar ook andere argumenten.

Minister, wat is de stand van zaken van de transitie van de noodinternaten naar het beleidsdomein Welzijn? Heeft het overleg al resultaten opgeleverd, en welke concrete afspraken zijn al gemaakt? Kent men al de exacte timing en de kostprijs van deze transitie? Wordt het budget voor de noodinternaten gewoon overgeheveld naar de begroting bestemd voor Welzijn? Komt er extra financiering? Want de omkadering die het GO! aanbood, was minder uitgebreid dan wat wij in het beleidsdomein Welzijn gewoon zijn.

Gaat het GO! inmiddels akkoord met de overheveling? Zijn alle discussiepunten uitgeklaard? Welke eventuele obstakels zijn er nog? Is er duidelijkheid over het statuut van de personeelsleden van de noodinternaten? Hebben die personeelsleden de mogelijkheid om in het GO! te blijven, of worden zij verplicht de overstap naar Welzijn te maken? Ik dank u bij voorbaat voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan bij de vraag van mevrouw Stevens. Aanvankelijk had mevrouw Meuleman de vraag in de vorm van een interpellatieverzoek gegoten. In het voorjaar is hier aangekondigd dat er tegen het jaareinde oplossingen zouden zijn. Vandaag houden wij onze laatste bijeenkomst van het jaar. Het is dus belangrijk om vandaag duidelijkheid te verkrijgen. Ik ben dus benieuwd naar de antwoorden op de vragen van mevrouw Stevens.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Ik sluit me aan bij de vraag. Ik verwijs nog naar mijn aansluiting van vorige week bij de vraag die toen niet gesteld werd, maar waar we dan toch even op ingingen. Ik verwijs naar mijn schriftelijke vraag over deze materie. In het antwoord daarop werd verwezen naar het einde van het jaar. Ik herhaal onze inhoudelijke bekommernis.

Wat is de gezamenlijke visie van de ministers van Onderwijs en van Welzijn?

Is er duidelijkheid over wat, wanneer en het budgettair kader? De vraagsteller heeft deze elementen ook al aangehaald.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, dit probleem gaat al jarenlang mee. Al jarenlang zijn er klachten over de noodinternaten. Dat zijn opvangcentra voor kinderen die in de week al op internaat zitten in een medisch-pedagogisch instituut omdat ze geplaatst zijn door een

comité voor bijzondere jeugdzorg of door de rechtbank, en ook in het weekend niet naar huis kunnen. Ze verblijven dan in een van de vier centra van het GO!

Het is een bijzonder zwakke groep kinderen. Ondanks de bovenmenselijke inspanningen van opvoeders en begeleiders kampen de centra met een structureel tekort aan middelen voor de begeleiding van de kinderen, voor omkadering, personeel en werking. De infrastructuur is gebrekkig.

Het Kinderrechtencommissariaat verwoordt het zo: “De kinderen en jongeren die vandaag in de opvangcentra van het GO! verblijven, zijn de voorbije jaren te vaak in de kou blijven staan als het gaat om het voorzien van voldoende middelen om voor hen een gepaste leef- en woonomgeving te creëren. De Vlaamse overheid schiet daarbij zwaar tekort tegenover die groep kinderen en jongeren die sowieso al vaak in moeilijke en kwetsbare situaties opgroeien. (...) Wil men ook deze kinderen en jongeren maximaal tot hun recht laten komen, zullen ernstige financiële injecties nodig zijn. Op korte en op lange termijn.” Dat was in het voorjaar van 2013 de uitdrukkelijke vraag van de kinderrechtencommissaris.

Ik heb in 2009 voor het eerst zo’n internaat bezocht. Sinds 2010, intussen bijna drieënhalf jaar geleden, heb ik de situatie telkens weer aangekaart, ook bij de begrotingsbesprekingen van 2011, 2012 en 2013. Ik deed dat niet alleen trouwens, collega’s uit alle andere Vlaamse partijen hebben eveneens hun bezorgdheid geuit. We zijn blijven vragen wanneer er voor deze groep kinderen eindelijk eens iets zou worden gedaan.

Sinds het begin van de legislatuur beweren de ministers van Onderwijs en van Welzijn dat ze samen op zoek zijn naar een oplossing. Ze zouden dit beter gaan organiseren. Er was sprake van die transitie. Die zou op dit moment ongeveer rond moeten zijn.

Ik begrijp dat de standpunten niet samen lopen. Er wordt nog steeds gepraat over transitie, zowel bij Onderwijs als bij Welzijn, maar de twee partijen verstaan iets anders onder de term en het GO! heeft nog een andere mening. Er zijn verschillende mogelijkheden. Voor Welzijn betekent het een volledige evaporatie van de GO!-internaten en een incorporatie in Welzijn. Het GO! heeft een andere visie. Blijkbaar geraakt men daar niet uit. Ondertussen verandert er niets voor de kinderen. Er is geen vooruitgang.

Minister, hoe zit het met de transitie? Wat moeten we daaronder verstaan? Welk idee heeft momenteel de voorrang?

Ik heb niet zo’n goede hoop op een snelle en definitieve oplossing, zelfs niet als er een akkoord komt over de transitie. Wat gaat u ondertussen doen? Of wat gaat de Vlaamse Regering doen? Wat gaat de minister van Onderwijs doen? Hij heeft vooralsnog deze bevoegdheid. Wat gaat u intussen samen doen om de schrijnende toestand te verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, minister, dames en heren, ik sluit me graag aan bij de bekommernis van de meeste collega’s en bij de vragen van mevrouw Stevens. Ik wil graag horen hoe u dit opvolgt. Voor heel wat dossiers is er een overheveling in de maak. We hebben recht op een antwoord op concrete vragen.

Het gaat over de kinderen, maar ook over het personeel. Hoe zal de overheveling er voor hen uitzien? Er leven nog heel wat vragen op het terrein. Gezien de timing en de afwikkeling lijken concrete antwoorden me zeer belangrijk. Structurele maatregelen zijn noodzakelijk. We zijn allemaal bezorgd om de kinderen.

Mevrouw Katrien Schryvers: Minister, ook mijn fractie heeft hier vragen over gesteld, ook aan minister Smet. Een jaar geleden hebben we een actualiteitsdebat gehad. Dat is uitgemond in een motie, en die werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Intussen is er een transitieplan voor 2014. De collega’s hier vragen naar de stand van zaken. Ik sluit me daarbij aan.

Bij de laatste vraag die ik hierover stelde aan minister Smet werd gesproken over een nulmeting in de vier internaten. Kunt u daar iets meer over zeggen? Minister Smet had het meer algemeen over een intersectorale stuurgroep die zou worden opgericht en die een visieontwikkeling zou moeten uitwerken over de residentiële opvang van schoolgaande kinderen en jongeren. Kunt u daar iets meer over zeggen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, voor het schetsen van de stand van zaken moeten we even teruggrijpen naar de analyses die zijn gemaakt in de rapporten van het Gemeenschapsonderwijs (GO!) en de kinderrechtencommissaris. Die werden op 27 november 2012 uitvoerig besproken in een gemengde commissie Welzijn-Onderwijs in dit Vlaams Parlement. De bespreking werd voorafgegaan door een mededeling van de Vlaamse Regering van 23 november 2012. We hanteren het verslag van de bespreking en de mededeling als leidraad voor een weergave van de ontwikkelingen rond de opvangcentra, met name de vier noodinternaten.

Zoals u weet, werd in de mededeling van de Vlaamse Regering van 23 november 2012 een plan van aanpak geschetst met een zestal doelstellingen op korte termijn en een visie op middellange termijn. Om het plan van aanpak uit te voeren, werd samen met de minister van Onderwijs, het departement Onderwijs en het GO! een kader uitgetekend. Twee transitie-managers, één vanuit Onderwijs en één vanuit Welzijn, werden aangesteld, en een stuurgroep die de doelstellingen op korte termijn moest ontplooiën, werd aan het werk gezet.

De stuurgroep werkte de voorbije periode de doelstellingen uit en bereidde een aanpak voor, waarbij we in eerste instantie opteren voor een tastbare actie voor de kinderen met de grootste zorgnoden en waardoor de opvang in de weekends, zoals we die nu kennen in de opvangcentra of de noodinternaten, uitdooft en ophoudt te bestaan.

Vanuit een grote zorgzaamheid voor de betreffende kinderen en personeelsleden is het aangewezen om die beweging geleidelijk aan te realiseren. Er werd daarbij vooral gewerkt op vernieuwde inzichten over de mogelijkheden om over beleidsdomeinen samen te werken. Met het decreet betreffende de integrale jeugdhulp van juli 2013 wordt namelijk een nieuwe legistische en organisatorische inbedding gecreëerd, die voor dit dossier nieuwe opportuniteiten tot zorg op maat biedt. We komen daar straks uitgebreid op terug.

Uit de recente analyses blijkt immers zeer sterk dat de problematiek van de opvangcentra bij uitstek een intersectoraal antwoord – dat de beleidsdomeinen overstijgt – vereist, en dit met aandacht voor: duidelijke afspraken rond gegevensdeling; gedeelde instrumenten voor screening en diagnostiek; gemeenschappelijke kwaliteitseisen en vereenvoudigde en intersectorale financieringswijzen. Net die aspecten maakt het decreet mogelijk. We zijn er dan ook van overtuigd dat een verdere ontplooiing van de ingezette beweging binnen deze contouren gerealiseerd moet worden.

Daarnaast kunnen we u een aantal concrete resultaten meegeven en een verder plan van aanpak toelichten. Ten eerste is er de gegevensuitwisseling en screening van de populatie die momenteel door het GO!, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Jongerenwelzijn wordt uitgevoerd. De centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) binnen het GO! kunnen hierbij, in overleg met de welzijnsactoren, gebruikmaken van een gemeenschappelijk ontwikkeld instrument binnen de integrale jeugdhulp, namelijk het A-document. De nodige machtiging van de privacy-instanties voor het uitwisselen van gegevens is inmiddels gegarandeerd.

Ook het GO! maakte rond kwaliteitsvolle informatiedeling, mits een kwaliteitscharter, de nodige afspraken met hun instellingen. Concreet weten we dat in totaal ongeveer 1400 kinderen en jongeren in de internaten buitengewoon onderwijs van het GO! verblijven, van wie er 744 gekend zijn door ofwel het comité of de sociale dienst van de jeugdrechtsbank. Dit

impliceert natuurlijk dat dit allemaal dossiers of situaties zijn en dat Jongerenwelzijn voor die situaties in de meeste gevallen de verblijfskost ten laste neemt.

Wat betreft de kinderen en jongeren met de grootste zorg- en ondersteuningsnoden, weten we vanuit deze uitwisseling van gegevens dat het om 250 kinderen en jongeren gaat die zeven dagen op zeven in een internaatformule verblijven en die in de weekends in de noodinternaten of opvangcentra verblijven.

Van die 250 jongeren of kinderen zijn er 220 van wie er een gemeenschappelijk dossier bestaat, wat dus betekent dat ze gekend zijn zowel binnen Onderwijs als binnen Welzijn, dit vanwege een dossier bij het comité voor bijzondere jeugdzorg of de jeugdrechtbank en/of een dossier binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Wat in tweede instantie van belang is, is dat een gemengd inspectieteam Onderwijs-Welzijn momenteel een nulmeting uitvoert in de vier opvangcentra. Drie inspectiebezoeken werden uitgevoerd, het laatste bezoek is op korte termijn gepland. De inspectieverslagen zullen openbaar gemaakt worden, nadat alle vier de inspectiebezoeken zijn uitgevoerd, waardoor de informatie bruikbaar is voor het verdere traject. Dat zal ook resulteren in een samenvattende nota met verbeterpunten inzake het kwaliteitsbeleid. We vermelden tevens dat de samenwerking tussen Onderwijs- en Zorginspectie positief verloopt, met gedeelde mogelijkheden tot het inzetten van een gebundelde expertise.

Daarnaast start, op basis van de bevindingen uit de nulmeting, een vormend en ondersteunend aanbod vanuit de Vertrouwenscentra Kindermishandeling, naar de vier opvangcentra. Dit met als doel verder werk te maken van een kwaliteitstraject inzake onder andere de problematiek van grensoverschrijdend gedrag en de rechtspositie van de minderjarigen in de betreffende settings. Daarvoor is in een bijkomende subsidie van 150.000 euro voor de Vertrouwenscentra voorzien.

Aansluitend worden vanuit Welzijn recente onderzoeksresultaten rond werkzame methodieken binnen residentiële opvang en het omgaan met agressie ontsloten naar de opvangcentra. Gelet op het feit dat we die beweging koppelen aan het decreet betreffende de integrale jeugdhulp, wordt ook het contextgericht werken en het hanteren van krachtgerichte methodieken verder, in overleg, geïntroduceerd. Het decreet voorziet immers in een duidelijke lijn van vormende initiatieven voor de betrokken sectoren. Ook het personeel van de opvangcentra kan daaraan participeren.

Voor het aanpakken van de meest dringende infrastructurele noden van de vier opvangcentra maakte collega-minister Smet in 2012 500.000 euro aan eenmalige middelen vrij op de Onderwijsbegroting. Die middelen zijn intussen ook uitgekeerd.

Tot slot werd binnen de gemengde werkgroepen een gedetailleerd overzicht gemaakt van de samenstelling van de opvangcentra en internaten, zowel naar legistische inbedding als naar financiering en capaciteit. Deze analyse leidde tot aanbevelingen voor een realistisch en flexibel kader voor het verder realiseren van de ingezette beweging. De principes of voorwaarden voor een dergelijk kader zijn duidelijk: een gemeenschappelijk kwaliteitskader, flexibele mogelijkheden op niveau van wie optreedt als inrichtende macht en personele financiering, compatibel binnen de ontwikkelingen naar een intersectorale jeugdhulp en dus een meer modulaire invulling van het aanbod.

Rond de timing is, naast de bovenvermelde realisaties op korte termijn, een duidelijke keuze gemaakt. In een eerste fase kiezen we voor het heroriënteren van de kinderen en jongeren met de grootste zorgnoden en het uitdoven van de weekend- en vakantieopvang zoals nu door Onderwijs is georganiseerd. Dit zal tot gevolg hebben dat de opvangcentra gesloten worden. Binnen de contouren van de mededeling van 23 november 2012 groeide binnen dit traject duidelijk een consensus inzake de 'sense of urgency' om een prioriteitstelling in dit dossier te maken voor de kinderen en jongeren die momenteel op een continue, dus quasi ononderbroken, wijze zeven dagen op zeven dagen verblijven in een internaat en/of een

opvangcentrum. Het gaat dus, zoals ik al heb gezegd, over 220 situaties die zijn gekend binnen Jongerenwelzijn of het Agentschap Personen met een Handicap.

In die eerste fase maken we het voor deze prioritaire groep mogelijk om na een indicatie of een herindicatie de kinderen en jongeren voor het aspect weekendopvang toe te wijzen aan een module ondersteunende pleegzorg en/of een te ontwikkelen module binnen het beleidsdomein Welzijn, bedoeld voor de opvang en begeleiding van kinderen tijdens de weekends en vakantiedagen. Deze module wordt ontwikkeld, inclusief de kostprijs per dag, met het Gemeenschapsonderwijs. Dit betekent concreet dat de weekend- en vakantieopvang zoals die momenteel door Onderwijs wordt georganiseerd binnen de opvangcentra uitdooft met als finaliteit de afschaffing van de opvangcentra.

Hoe pakken we dit concreet aan? In eerste instantie, vanaf 1 januari 2014, voorzien we in een extra input van 500.000 euro binnen het budget van Jongerenwelzijn, voor het invullen van bijkomend en regionaal gespreid aanbod in deze modules. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan over een extra impuls voor de pleegzorgdiensten om tijdelijk in te zetten op een verhoogde screening en selectie van gezinnen voor weekendopvang. Deze werkwijze laat toe om in nauw overleg tussen de onderwijs- en welzijnsactoren trajecten op maat te ontwikkelen waarbij, in een eerste beweging en in het belang van de meest prioritaire dossiers, een perspectief gecreëerd wordt naar een meer context- en gezinsgerichte aanpak. In tweede instantie wordt een overheveling naar de welzijnsbegroting van het budget dat vandaag voor de weekend- en vakantieopvang in de opvangcentra op de onderwijsbegroting is ingeschreven, beoogd. Dit gebeurt in functie van de nieuw te ontwikkelen module weekend- en vakantieopvang en op voorwaarde dat de continuïteit van het aanbod voor de jongeren kan worden gegarandeerd. In principe zou dit kunnen bij de begrotingscontrole 2014.

De geschetste realisaties en ontwikkelingen kwamen tot stand vanuit gemeenschappelijk overleg binnen de gemengde stuurgroep. Binnen die stuurgroep participeert het GO! actief aan de besluitvorming en schaart het zich achter de geschetste uitgangspunten en acties. We herhalen hierbij nogmaals dat het de bedoeling is om een werkkader in overleg te realiseren, dat ook het GO! maximaal responsabiliseert en mogelijkheden biedt, om rekening houdend met hun statutaire en reglementaire voorwaarden, met de kinderen en jongeren op een kwaliteitsvolle manier aan de slag te gaan.

Tot slot zijn we ervan overtuigd dat als we op relatief korte termijn deze gezamenlijke aanpak verder ontwikkelen en doorzetten, dit ervoor zorgt dat de gegevensuitwisseling tussen en binnen Onderwijs en Welzijn aanzienlijk vlotter zal verlopen, dat er gewerkt kan worden binnen een gemeenschappelijk kwaliteitskader met aandacht voor de rechtspositie van jongeren en kinderen en dat de noodzakelijke professionele ondersteuning en uitwisseling op het terrein mogelijk wordt in soms heel moeilijke dossiers en dat we ons hierbij niet laten belemmeren door verschillen in financieringswijzen. Dat moet finaal betekenen dat op korte termijn de weekendopvang zoals nu georganiseerd, uitdooft en dat we, in eerste instantie, een perspectief bieden voor de kinderen en jongeren met de grootste zorgnoden. Het realiseren van tastbare oplossingen op het terrein is een noodzakelijke stap om de verdere ondersteuning samen binnen de werkgroep die wordt getrokken door de minister van Onderwijs verder uit te bouwen. Die werkgroep zal immers verder werk maken van een allesomvattend en geactualiseerd kader voor de residentiële en semi-residentiële opvang van jongeren binnen het onderwijs – in internaten en MPI's – met oog voor de triade onderwijs, logies en desgevallend begeleiding of therapeutische begeleiding om te komen tot een gelijke financiering en omkadering die voor alle actoren transparant is.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw erg uitgebreid en snel uitgesproken antwoord. Het was voor mij zeer moeilijk om alles te noteren, maar wat ik heb onthouden, is dat er heel wat technische voorbereidingen aan de overheveling voorafgaan. Ik ben blij te vernemen dat de weekendopvang uiteindelijk zal worden afgebouwd, maar de vraag is

natuurlijk wat het alternatief is voor de betrokken kinderen. Is dat echt beter? Het doel moet zijn dat de betrokken kinderen beter af zijn dan nu. Er moet een vooruitgang zijn. Ik hoop dat we het op het terrein echt kunnen waarmaken, want we spreken over bijzonder, bijzonder kwetsbare kinderen. Voor kinderen met een grote ondersteuningsnood geldt hetzelfde: de kwaliteit voor hun opvang moet worden gewaarborgd.

Ik zal het verslag nog eens nalezen, want uw antwoord was erg uitgebreid. Ik merk wel dat er vooruitgang wordt geboekt, maar er zijn toch nog een aantal technische elementen die moeten worden uitgeklaard. De vraag is natuurlijk of er in 2014 effectief een overheveling zal gebeuren. Wordt de deadline gehaald?

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Tot voor kort, ook in november nog, kwam het mij voor dat het GO! de transitie opvatte als een operatie waarbij het GO! eigenaar zou blijven van de gebouwen en ook het personeel bij het GO! zou blijven, maar dat er een bijkomende erkenning voor opvangcentra vanwege Welzijn zou komen. De extra erkenning zou slaan op 350 bedden. Er zou wel een nieuwe module voor de opvang tijdens de weekends en de vakanties komen, en de toewijzing van de kinderen zou moeten gebeuren via de toegangspoort van Welzijn. Het GO! begreep die transitie dus anders dan wat u hier hebt geschetst, minister. U hebt het over een volledig uitdoofscenario voor de GO!-noodinternaten.

Ondertussen heb ik gehoord dat Welzijn het geweer inderdaad van schouder heeft veranderd, wat aansluit bij wat u hier hebt geschetst. Die erkenning van extra bedden zou er niet komen, maar men zou wel die 250 dossiers een nieuwe bestemming willen geven en die kinderen naar de pleegzorg of een andere welzijnsinstelling willen doorschuiven. Het ligt voor de mensen van het GO! zeer moeilijk. Hun argumenten slaan toch ook op het belang van de kinderen. De doelgroep is erg specifiek. Men kan wel zeggen dat men contextgebonden wil werken en naar pleeggezinnen op zoek wil gaan, maar het zijn precies die kinderen die dikwijls al door pleeggezinnen worden opgevangen. Zij hebben grote hechtingsproblemen, en zijn dikwijls in het isolement opgegroeid. Het wordt moeilijk om hen in de plannen van Welzijn in te passen. Het GO! vreest dus een beetje voor het welzijn van die kinderen. Het GO! heeft ook nog vraagtekens van juridische aard bij die transitie. Als ik het goed begrijp, gaat het GO! dus niet akkoord met uw voorstel. Ik vraag me bijgevolg af of u de transitie zoals u die opvat, kunt doorvoeren zonder het akkoord van het GO! Of doet het probleem zich niet voor, en zie ik problemen die er niet zijn?

Mevrouw Else De Wachter: Ik dank u voor het uitgebreide antwoord, minister. Maar na deze uiteenzetting begrijp ik het niet goed meer. De timing en of het belang van de kinderen centraal staat, moeten wij heel goed kunnen opvolgen. U zei ook iets over de wijze waarop de middelen voor de weekendopvang kunnen worden aangewend, en dat is belangrijk. Er is een kader. Er is het aangepaste Pleegzorgdecreet, en er zijn de campagnes over pleegzorg. Iedereen in deze commissie is overtuigd van het belang van pleegzorg: vandaar dat het decreet is verbeterd en versterkt.

Wij moeten grote aandacht opbrengen voor die groep van bijzonder kwetsbare jongeren. Inzake de weekendopvang hebben niet enkel de kinderen, maar ook de gezinnen nood aan extra ondersteuning. Elk kind heeft het recht om zich te ontplooien. Er zijn kinderen met hechtingsproblemen. Zij moeten de kans krijgen om zich te hechten. Maar daarvoor is omgevingsondersteuning essentieel. Na wat ik hier heb gehoord, lijkt het mij misschien wel een goed idee om de volgende stappen die in dit dossier worden gezet eens met de twee commissies samen te bekijken.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u voor het uitgebreide antwoord, minister. Ik treed ook de aanvullende interruptie van mevrouw De Wachter bij. De suggestie om eens een gezamenlijke bijeenkomst van de commissies Welzijn en Onderwijs te organiseren, zou nuttig kunnen zijn. Uit de uiteenzetting van mevrouw Meuleman leid ik af dat het onderwijsveld met nogal wat vragen blijft zitten.

Mevrouw Stevens hoopt dat de transitie in het belang van de kinderen gebeurt. Ik volg dit dossier al jaren. Ik hoop dat de veranderingen op het terrein gebeuren in het belang van die kinderen, en dat alle actoren – die soms wel een eigen kijk op de zaak hebben – vanuit die optiek meewerken. Minister, ik heb het volste vertrouwen dat dit ook zal gebeuren.

Minister Jo Vandeurzen: Als ik mevrouw Meuleman probeer te begrijpen, ben ik eerlijk gezegd ook een beetje verward.

Iedereen die aan het debat heeft deelgenomen, was ervan overtuigd dat we bij voorrang het systeem moeten proberen om te bouwen waarbij in de weekends kinderen uit allerlei internaten met bussen naar vier opvangcentra worden gebracht, waar ze dan de kleren van de kinderen die er verblijven in een kast steken. Daarin moet Welzijn ook een verantwoordelijkheid helpen op te nemen. Dat was wat ik uit het debat heb begrepen.

Alle beschouwingen over structuren zijn belangrijk. Ik zal dat niet minimaliseren. Maar, collega's, dat is wel de focus van de discussie, zeker op de korte termijn. Wat er al gebeurd is, is goed verlopen. Er moest een oefening van gegevensdeling gebeuren. Onderwijs, Welzijn, de gehandicaptensector: dat zijn verschillende werelden waarin je moet bekijken wat de objectieve realiteit op het terrein is. We zijn tot de conclusie gekomen dat er ongeveer 744 jongeren en kinderen die in de internaten verblijven en van wie een deel in de weekends naar die centrale internaten gaat, gekend zijn bij het comité en bij de sociale dienst van de jeugdrechtbank of, in een zeer beperkt aantal geval, in de sector personen met een handicap. Dat wil niet zeggen dat er 700 zijn die allemaal in een internaat zitten omdat dat een hulpverlenende context is. Maar ze zitten in een internaat en zijn tegelijkertijd gekend in de andere sector. Van die groep zijn er 220 die 7 dagen op 7, zonder enige sociale context waarop ze kunnen terugvallen, in een internaatformule verblijven. Wij, de stuurgroep en iedereen die erbij betrokken was, zijn ervan overtuigd dat dit 220 kinderen en jongeren zijn van wie we mogen zeggen dat ze de grootste zorgnoden hebben. Zij leven 7 dagen op 7 in een ondersteunende setting. Daarover hebben wij in eerste instantie gezegd dat wij daarvoor een oplossing moeten proberen te creëren. Welzijn heeft in de begroting van volgend jaar een half miljoen euro extra gemobiliseerd om te onderzoeken hoe je die oplossing kunt organiseren.

Wij denken dat het kan binnen de context van het decreet Integrale Jeugdzorg. Men kan daar met modules werken. Er zijn een aantal flexibele mogelijkheden om dat te doen, en bovendien moeten we dat doen met modules die meer op de context gericht zijn, zoals mevrouw De Wachter suggereert. Zo kunnen we meer capaciteit of competenties inzetten.

Om dat te kunnen doen, moet er een oproep gebeuren. Dat schrijft het decreet Integrale Jeugdzorg voor. We zullen heel snel de oproep voor de modules weekendopvang en vakantieopvang organiseren. Wij zullen uitdrukkelijk het Gemeenschapsonderwijs vragen om daarop in te spelen. Zij mogen dat ook organiseren. Wij willen er ook voor zorgen dat er voor de opvang van dat kind niet langer een verplaatsing van 100 kilometer moet worden gemaakt. Als u het daar niet mee eens bent, moet u nu uw vinger opsteken.

De pleegplaatsing, of een andere oplossing, moet worden gevonden in dat modulaire kader. Ook het Gemeenschapsonderwijs heeft daarvoor een capaciteit. Het beschikt over middelen, die het nu inzet voor die opvangcentra of voor de capaciteit die met de modules mee kan worden gefaciliteerd.

Alle vragen over het personeel en alle vragen of dit door het Gemeenschapsonderwijs kan worden ingericht, moet ik bevestigend beantwoorden. Niemand van ons zegt dat het Gemeenschapsonderwijs zelf geen initiatieven kan nemen en niet bereid is een aantal van die modules in te richten. De logica is dat we het proberen te doen op een manier die vertrekt vanuit de vraag wat dat kind nodig heeft en wat we daarvoor kunnen organiseren. Hoe kan dit het best gebeuren in de vertrouwde omgeving of daar zo dicht mogelijk bij, misschien in het internaat waarin het kind tijdens de week verblijft? Dat is de ratio die erachter zit. Die moet je

koppelen aan het feit dat we geld vrijmaken om de vertrouwenscentra met de internaten aan de slag te laten gaan in verband met alle risico's van grensoverschrijdend gedrag, enzovoort.

We zorgen ervoor dat alle aanbod van vorming en opleiding inzake jongerenwelzijn ook voor het GO! en de internaten beschikbaar is. Dat bevordert een zorgvuldige en geleidelijke transitie. Het Gemeenschapsonderwijs kan daarop inschrijven. Als het parlement zegt dat Welzijn ook moet kijken naar kinderen met grote zorgnoden, dan veronderstelt dat een gemeenschappelijk kader rond kwaliteit. Dat moet eerst getoetst worden.

We hebben in de werkgroep een akkoord afgesloten. De handhaving en inspectie voor gemengd onderwijs en de zorginspectie zijn gerealiseerd. We kunnen nu aan een degelijke transitie beginnen, liefst zo snel mogelijk. Als we zicht hebben op de budgettaire inzet van het GO! voor de opvangcapaciteit in de noodinternaten, zal dat budget van Onderwijs naar Welzijn komen. Dat zuig ik niet uit mijn duim, dat is het akkoord met minister Smet.

De modules zullen worden aangeboden vanuit Welzijn, ook als ze door het GO! worden georganiseerd. Welzijn zal het referentiekader bepalen en de kwaliteitstoets organiseren. Ik vind dat eerlijk gezegd een behoorlijke stap in de goede richting.

Ik begrijp dat er argwaan is, maar we moeten het signaal geven dat de weekendprocedures voorrang krijgen. Dit zijn de mogelijkheden. Het budget is ingeschreven in de begroting Welzijn. Ik ga ervan uit dat we uw verzuchtingen op het terrein kunnen invullen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de buitenschoolse opvang - 581 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, enkele weken geleden kondigde u een staten-generaal aan over de buitenschoolse kinderopvang. Die aankondiging kwam er nadat uit een studie die was besteld door Kind en Gezin bleek dat twee op de drie schoolkinderen tussen 2,5 en 12 jaar regelmatig gebruikmaken van de buitenschoolse opvang. Dat is een stijging van 37 procent op acht jaar tijd. De studie toonde eigenlijk aan wat iedereen wist: na de stijging van de opvangnood in de voorschoolse opvang zet die trend zich door in de buitenschoolse opvang.

De vraag naar bijkomende plaatsen is niet nieuw. Iedereen wist dat die capaciteitsproblemen eraan zaten te komen. Elke gemeente werd de laatste jaren geconfronteerd met dit probleem. Het is hier al meermaals aangekaart door mezelf en anderen.

De beleidsnota Welzijn kondigde in 2009-2014 een nieuw organisatiemodel aan. Het feit dat er zo laat werk werd gemaakt van deze opdracht weet u, minister, aan het feit dat u eerst zicht moest krijgen op de evolutie van de voorschoolse opvang. Het decreet over de voorschoolse opdracht is er. De studie van Kind en Gezin met betrekking tot het gebruik van buitenschoolse opvang is er.

Ik stel nu vast dat de CD&V-fractie initiatiefnemers van buitenschoolse kinderopvang aanschrijft met de vraag een enquête in te vullen. Bedoeling volgens de briefschrijvers is een duidelijk zicht te krijgen op de noden en de behoeften die in de kinderopvanginitiatieven zelf leven. Minister, betekent deze actie van uw fractie dat u geen duidelijk zicht hebt op de noden van de buitenschoolse kinderopvang? Op welke gegevens wilt u uw beleid stelen? Op basis van het onderzoek uitgevoerd op vraag van Kind en Gezin of op basis van de enquête van CD&V?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Die laatste vraag is interessant.

Bij het begin van de legislatuur werd een decreet over buitenschoolse kinderopvang aangekondigd. Ondertussen hebben we eerst gewerkt aan een decreet voorschoolse opvang. De werkwijze, denk ik en dacht ik, inzake buitenschoolse opvang sluit nauw aan bij die van de voorschoolse opvang. De staten-generaal is een goede basis voor een decreet over buitenschoolse kinderopvang.

De timing interesseert me het meest, minister. We zitten aan het eind van een beleidsperiode. De staten-generaal staat gepland in de maand mei, na de verkiezingen. Welk voorbereidend werk werd er tot nu toe gedaan, behalve dat van uw fractie, om dit dossier op korte termijn af te ronden?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik lees hier dat de gezinsbijslagen en het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) worden overgeheveld. Dat zal wel toeval zijn. U organiseert een staten-generaal over de buitenschoolse opvang aan de vooravond van de overheveling van het FCUD. Zijn Onderwijs, Cultuur en Jeugd daarbij betrokken? Ik bedoel: niet als genodigden maar als volwaardige partners om mee na te denken over opvang buiten de school.

De buitenschoolse opvang die onder Kind en Gezin valt, garandeert in het beste geval nog altijd maar 10 procent van de opvang. De overige 90 procent gebeurt in de voor- en de nabewaking. Daar gelden totaal andere normen en kaders. Die staten-generaal moet een soort partnerschap worden tussen Kind en Gezin en Onderwijs dat het overgrote deel van de buitenschoolse opvang op zich neemt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het is inderdaad zo dat de Vlaamse Regering op 8 november laatsleden besliste om een staten-generaal te organiseren waarbij krijtlijnen uitgewerkt worden voor een nieuw concept inzake de opvang en vrijetijdsmogelijkheden van schoolkinderen. Dat is al een gedeeltelijk antwoord op uw vraag, mevrouw Vogels. Dit zal hoe dan ook intersectoraal moeten worden aangepakt, daarom heeft de Vlaamse Regering de beslissing genomen. Het zal zich niet alleen binnen Kind en Gezin of binnen Welzijn afspeelen. Er zijn andere actoren bij betrokken.

Op basis van het onderzoek waarnaar u verwijst, komen we reeds heel wat te weten met betrekking tot het gebruik van buitenschoolse kinderopvang. Zo concluderen we dat het gebruik van buitenschoolse opvang op schooldagen stijgt en onthouden we dat iets minder dan de helft van alle schoolkinderen bijna elke vakantie gebruik maakt van opvang of vrijetijdsactiviteiten.

Daarnaast stellen we vast dat er nood is aan bijkomend aanbod, maar ook dat het aanbod lineair uitbreiden niet haalbaar en niet wenselijk is omwille van de betaalbaarheid, de diversiteit van de vraag, het gevarieerde aanbod en het wisselende gebruik. Bovendien weten we dat actoren die betrokken zijn bij de opvang en vrije tijd van schoolkinderen, open staan voor een verbreding van de opvang via samenwerking tussen scholen, lokale besturen, opvanginitiatieven en het vrijetijdsaanbod, sport, cultuur en jeugd.

Het is dus tijd om een aantal nieuwe sporen uit te denken, om op basis daarvan een hedendaags concept te ontwikkelen inzake de opvang en vrijetijdsmogelijkheden van schoolkinderen voor en na de schooltijd en op de schoolvrije dagen. Daarbij willen we, uitgaande van de onderzoeksresultaten en een aantal vaststellingen, het debat aangaan met alle betrokkenen. Die zijn allemaal ook effectief betrokken bij het gesprek. Het is een voorbereiding die al die sectoren omhelst.

Het is van belang om de dialoog hierover ruimer te voeren dan alleen met welzijnsactoren. Ook de lokale besturen en vertegenwoordigers van de gebruikers zijn aan zet, evenals de sectoren Sport, Jeugd en Onderwijs.

Er is natuurlijk nog een andere reden waarom de staten-generaal dan op zijn plaats is. Het FCUD komt over, zoals mevrouw Vogels al opmerkte, en het is de boodschap om er aan de vooravond van die overdracht voor te zorgen dat we een draagvlak hebben voor een bepaalde aanpak, een bepaald concept. Dat zal breder moeten gaan dan de vraag wat de rol van het agentschap daarin is.

Hiermee geef ik aan dat er inderdaad nood is aan een brede consultatie om de noden, maar ook de mogelijkheden en uitdagingen verder in kaart te brengen. De praktijktoets en de dialoog met de genoemde actoren primeren daarbij.

Uit het feit dat de CD&V-fractie het initiatief neemt tot een enquête, kan ik alleen maar afleiden dat ook zij dit ervaren en niet bij de pakken zijn blijven zitten. Bovendien, voor alle duidelijkheid: dit initiatief kwam er niet op vraag van mij of mijn kabinet. U doet het parlement onrecht aan met de bewering dat de volksvertegenwoordigers werken op vraag van een minister. (*Opmerkingen*)

Integendeel, het maatschappelijk debat en het standpunt van de wetgevende macht zijn van cruciaal belang. Ik hoop dat dit misverstand daarmee de wereld uit geholpen is.

Vanzelfsprekend zal de uitkomst van de staten-generaal van belang zijn in het verder uitwerken van een actueel concept inzake de opvang en vrijetijds mogelijkheden van schoolkinderen. Daarnaast zal het evenzeer van belang zijn dat, onder andere op basis van de resultaten van de staten-generaal, er een grondig debat komt in het Vlaams Parlement, een debat dat ook gevoed zal worden door de praktijk. Een vragenlijst, zoals blijktbaar door de CD&V-fractie geïntroduceerd in dit parlement, kan ik dan alleen maar toejuichen, gezien de complementariteit van dit initiatief met de staten-generaal.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Dank u, minister. Wat het inhoudelijke betreft, kunnen wij u vinden in de stappen die gezet moeten worden na de onderzoeken die gebeurd zijn. Ik wil concluderen met de volgende woorden: tijd voor snelle actie in dit dossier.

U bent uiteraard niet te diep ingegaan op de vragen tussen de fractie en de minister, behalve op het einde een beetje.

Ik wil afsluiten met een haarscherpe analyse die gemaakt werd in de brief en op de bijhorende website: “Steeds meer ouders doen beroep op de buitenschoolse opvang. Daarnaast stellen we vast dat de financiering van de buitenschoolse opvang niet altijd kan volgen.” De rode cijfers van de gemeentebesturen zorgen er volgens de briefschrijvers voor “dat diverse initiatieven hun deuren sluiten”. Op de website luidt de conclusie: “Hoog tijd dus voor een gefundeerde visie rond de buitenschoolse opvang.”

Dat kan tellen. Ik hoop dat uw fractieleden hun zin krijgen, want dat zou alleen maar mooi en goed zijn. Daarmee zou ook het misverstand ineens uit de weg zijn geruimd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de samenwerking tussen thuiszorg en residentiële ouderenzorg - 589 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, minister, collega's, de overgang van de thuisomgeving naar een woonzorgcentrum is vaak een moeilijk en emotioneel moment voor een oudere. Er verandert veel voor de persoon in kwestie, die de vertrouwde omgeving moet achterlaten.

Voor de overstap naar een woonzorgcentrum heeft de oudere vaak al gedurende lange tijd gebruik gemaakt van ondersteuning aan huis, en vaak is er ook een vertrouwensband met de zorgverleners aan huis. Als een verhuis naar een woonzorgcentrum zich opdringt, gaat dat gepaard met een verandering van de zorgverlener. Men neemt afscheid van degene die men kent, om in de nieuwe omgeving een nieuwe start te nemen, ook op dat vlak.

Er bestaan samenwerkingsverbanden die de overgang comfortabeler en efficiënter laten verlopen. Zo is er in Limburg een samenwerkingsproject opgezet met als belangrijkste partners het woonzorgcentrum Kimpenhof en de thuiszorgdienst Familiehulp. Een verzorgende van het woonzorgcentrum gaat, vóór de verhuis, op huisbezoek bij de toekomstige bewoner. Wanneer de persoon dan effectief verhuist, gaat de verzorger die aan huis kwam, ook mee naar het rustoord. In het begin komt men in het woonzorgcentrum dus nog zijn vertrouwde zorgverlener tegen. De aandachtszorgverlener daar is degene die ook de thuisverpleging kent en die de oudere kent vanuit zijn thuisomgeving.

Belangrijk aan dit project is dat niet enkel de ouderen, maar ook de verzorgers het positief ervaren. Het probleem is echter dat, ondanks het Woonzorgdecreet, de verschillende regelgevingen inzake de subsidiëring van de gezinszorg en ondersteunende thuiszorg en het personeel in een woonzorgcentrum een remmende werking hebben. Verzorgenden van een woonzorgcentrum die op huisbezoek gaan bij een toekomstige bewoner, moeten immers op die momenten vervangen worden in het woonzorgcentrum, en verzorgenden van de thuiszorg worden ook niet vergoed voor de uren die ze presteren in een woonzorgcentrum, omdat de regelgeving dat op dit moment niet toelaat. Het Woonzorgdecreet uit 2009 breekt nochtans een lans voor dergelijke samenwerkingen.

Minister, bent u bekend met dit of andere soortgelijke projecten? Hebt u signalen ontvangen over de remmende werking van de regelgeving, specifiek inzake de samenwerking tussen de thuiszorg en de intramurale zorg op het vlak van de inzet van verzorgend personeel? Welke maatregelen hebt u genomen of kunt u nemen om dergelijke samenwerkingsverbanden beter op elkaar af te stemmen of mogelijk te maken?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: De samenwerking tussen het woonzorgcentrum en de thuiszorg was inderdaad opgenomen in het Woonzorgdecreet. Morgen hebben we een hoorzitting over het flexibel werken voor de thuiszorg, omdat we er allen van overtuigd zijn dat dit toekomstig beleid zal moeten worden, om dit alles mogelijk te maken.

Ik ben blij dat u zelf aanhaalt, mevrouw Jans, hoe moeilijk het soms is om flexibel te werken, net vanwege de regeltjes. Wij zullen als beleid moeten inzetten op het inventief omgaan met dergelijke spontane zaken, die nu op de werkvloer ontstaan.

Ik vraag mij wel af of het realistisch is om een dergelijk voorbeeld te gaan uitrollen over het hele Vlaamse welzijnsveld in het kader van woonzorgcentra en thuiszorg. Ik ben zeer benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Het project dat mevrouw Jans aanhaalt, is waarschijnlijk een onderdeel van het zorgvernieuwingproject binnen de protocol 3-projecten van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). Er bestaat inderdaad een eenduidige regeling dat bij opname van een gebruiker in een woonzorgcentrum het verzorgend personeelslid ook zorg kan verlenen aan de bewoner in het woonzorgcentrum, als dat aangewezen is voor het welzijn van de gebruiker, en dat er een ministerieel besluit kan worden genomen met de voorwaarden waarbinnen dat kan. Ik denk dat het goed zou zijn dat

daar inderdaad een ministerieel besluit rond genomen wordt en dat dan die overgang op die manier kan worden geregeld.

Ik denk dat we de beweging in de andere richting nog niet kunnen regelen. We moeten daarvoor wachten op de overheveling van de bevoegdheden inzake ouderenbeleid. Ik denk dat het punt van de cliëntbijdrage daarin ook moet worden geregeld. Zodra iemand in een woonzorgcentrum is, zal de oudere een dagprijs moeten betalen als een verzorgende in het woonzorgcentrum hem komt helpen. Dan zal er een regeling moeten worden getroffen zodat de dienst hiervoor ook een bijdrage kan ontvangen. In feite zou dat woonzorgcentrum een deeltje van de ontvangen dagprijs aan de dienst kunnen overmaken voor de uren die door de verzorgende uit de thuiszorg werden geleverd. Dat is een mogelijkheid. Ik denk in ieder geval dat ook dat punt moet worden uitgeklaard.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik wil me graag aansluiten bij de vraag van mevrouw Jans. De naadloze overgang naar verschillende vormen van zorg maar ook verschillende vormen van verblijf, vinden we allemaal heel belangrijk. Ik heb daar enkele maanden geleden een schriftelijke vraag over gesteld, minister, maar die had betrekking op de Sp-diensten. Ik wil niet ingaan op de techniciteit, want mevrouw De Vits heeft al enkele zaken terecht aangehaald over verschillende sectoren en regelingen die nog onder de federale bevoegdheid vallen. Ik wil gewoon het belang van die naadloze overgangen onderstrepen en vragen of we in de toekomst niet eens kunnen bekijken voor welke sectoren die eventueel nog van belang kunnen zijn. Het is inderdaad zo dat, als je een verzorgende een stukje mee betreft bij de overgang naar een woonzorgcentrum, dit die overgang kan vergemakkelijken. Anderzijds is het ook zo dat, wanneer mensen een stap zetten, bijvoorbeeld vanuit revalidatie, met het oog op terug naar huis keren, die vertrouwdheid met dezelfde verzorgende dan misschien nog van groter belang is. Minister, ik wil toch vragen of er in de toekomst nog bredere mogelijkheden kunnen worden bekeken dan vandaag.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, mevrouw Jans, het project is mij inderdaad bekend. Het heeft ook een eigen website www.platformzorglandschaplimburg.be en is een van de vele projecten en experimenten die aan de gang zijn waarbij woonzorgcentra, mutualiteiten en lokale besturen uitzoeken op welke wijze de congruentie van de thuiszorgdiensten en de residentiële diensten verder kan worden verhoogd.

Mevrouw Jans, u citeert op correcte wijze de doelstellingen van het Woonzorgdecreet. Het Woonzorgdecreet is inderdaad de bundeling van de woonzorgvormen die ingevoerd waren op basis van het voormalige Thuiszorgdecreet en van het voormalige Ouderendecreet. Ik zie dat uw tekst over de doelstellingen van het Woonzorgdecreet identiek is aan de tekst op de website van www.vlaanderen.be, en ik zou u dan ook willen aanmoedigen om de websites te consulteren. Daar staat heel wat informatie over wat wij op dit moment allemaal aan mogelijkheden, reglementeringen en projecten beschikbaar hebben.

In het kader van de beleidsdoelstellingen kunt u de website www.zorg-en-gezondheid.be van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid consulteren. Daar zult u onder de rubriek van de beleidsbrief ook de jaarlijkse actualisering van de manier waarop we dat Woonzorgdecreet trachten uit te voeren, terugvinden. Ik stel in de beleidsnota, die aan de basis ligt van de beleidsbrieven, inderdaad dat we naar één kader moeten en dat de muren tussen de verschillende sectoren zouden moeten kunnen verdwijnen. Dat is destijds de reden geweest om de beleidsnota niet onder te verdelen in sectoren, maar in thema's. De doelstellingen waren voor alle sectoren immers dezelfde: meer inclusie, meer vraagsturing en een betere congruentie van de thuis- en residentiële zorg.

Het is een vaststaand gegeven dat er een remmende werking uitgaat van het feit dat de federale regelgeving inzake de subsidiëring van de thuisverpleegkundigen en van de woonzorgcentra niet compatibel is aan de Vlaamse regelgeving en de Vlaamse realiteit.

Mevrouw De Vits heeft daar ook naar verwezen. Tot vandaag is Vlaanderen bevoegd voor persoonsgebonden aangelegenheden zoals gezondheidszorg en welzijnszorg, en is de federale overheid grotendeels bevoegd voor het zorg- en gezondheidsbeleid. Het is de federale overheid die de subsidieregels bepaalt voor de verpleegkundigen in de thuiszorgsituaties enerzijds en voor de zorgverlening in de woonzorgcentra – in de federale terminologie gaat het nog over ‘rustoorden’ – anderzijds. Het instellingsforfait wordt berekend op basis van de gemiddelde zorgzwaarte en de effectieve personeelsinzet tijdens de referentieperiode. Woonzorgcentra zien er dan ook rigoureuus op toe dat er geen betwisting kan ontstaan over de effectieve tewerkstelling van het aanwezige personeel. Dat is ook een van de redenen waarom een en ander niet zo flexibel is.

Zoals u hebt vernomen, zullen de bevoegdheden inzake ouderenzorg met de zesde staatshervorming volledig overkomen naar Vlaanderen. In het groenboek dat nu uitgewerkt wordt, kunt u informatie vinden over alle pistes die onderzocht worden. U kunt dit groenboek ook vinden op onze website.

Intussen is een artikel van bijlage I dat gaat over de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 ter uitvoering van het Woonzorgdecreet, gewijzigd. Er werd alvast een bepaling opgenomen die regelt dat een verzorgend personeelslid van een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg bij opname van een gebruiker in een woonzorgcentrum zorg kan verlenen aan een bewoner in het woonzorgcentrum, als dat aangewezen is voor het welzijn van de gebruiker en de kwaliteit van de zorg. Zowel de gebruiker als de initiatiefnemer van het woonzorgcentrum moet hiermee akkoord gaan. Volgens de huidige regelgeving is het bijgevolg reeds mogelijk dat een verzorgende van een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg tijdelijk de zorg aan haar gebruiker continueert in een woonzorgcentrum en werkt de regelgeving eerder faciliterend.

In deze legislatuur hebben we ook onderzocht hoe de overgang van thuiszorg naar residentiële zorg en omgekeerd kan worden bevorderd. Ik kan u meedelen dat we vanaf 1 april 2014 willen starten met vier pilootprojecten, waarbij verder onderzocht wordt hoe het flexibel kortverblijf – residentiële zorg – kan worden georganiseerd binnen een groep van assistentiewoningen. U hebt trouwens een decreet goedgekeurd dat dat experiment mogelijk maakt. Zoals u weet, stelt de regelgeving met betrekking tot de assistentiewoningen dat er voor de bewoners crisis- en overbruggingszorg dient te worden georganiseerd. Het concept van flexibel kortverblijf zou hier een antwoord op kunnen bieden. Zo kunnen bewoners bijvoorbeeld na een ziekenhuisopname weer naar hun eigen flat gaan én tegelijkertijd genieten van de zorg die een centrum voor kortverblijf aanbiedt, zonder dat men fysiek in een centrum voor kortverblijf in een woonzorgcentrum moet worden opgenomen. Dit moet vooral de kwaliteit van wonen, maar ook de kwaliteit van zorg, ten goede komen.

De genoemde pilootprojecten hebben als doel alle knelpunten in kaart te brengen die uit dergelijke samenwerkingsverbanden kunnen ontstaan. Wanneer een assistentiewoning tijdelijk de erkenning als centrum voor kortverblijf krijgt, zal niet langer de thuiszorg instaan voor de verpleegkundige en/of verzorgende taken, maar wel het verpleegkundig- en verzorgend personeel van het woonzorgcentrum waar het centrum voor kortverblijf aan is verbonden. Dat is in de huidige regelgeving een andere invalshoek om de transitie en de samenwerking in een soort continuïteitsgedachte te faciliteren. Na een grondige evaluatie van deze projecten kan deze regelgeving dan in de hele sector worden geïmplementeerd. Met alle gegevens die nu verzameld worden, kan dan ook de constructie van meer georganiseerde netwerken onderzocht worden en zullen de randvoorwaarden vastgelegd worden voor de erkenning van de woonzorgnetwerken. Woonzorgnetwerken zijn de buurtgerichte functionele samenwerkingsverbanden tussen de huisarts of huisartsenkring, het erkende woonzorgcentrum, het erkende centrum voor kortverblijf, de erkende groep voor assistentiewoningen en de erkende dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg of andere erkende thuiszorgvoorziening die de zorg aan huis leveren. Ik veronderstel dat dit thema ook

in de resoluties aan bod komt. We hebben al eens onderzocht wat er in het huidig regelgevend kader mogelijk is om die zaken te faciliteren. We hebben trouwens al een aantal veranderingen aan het Woonzorgdecreet aangebracht om die transities mogelijk te maken. Wat we zeker al getest hebben, is of men vanuit een woonzorgcentrum de ondersteuning die nodig is in assistentiewoningen, kan organiseren. Vandaar dat het kortverblijf een rol speelt, omdat we dachten dat deze strategie het meest mogelijk zou maken, maar andersom hebben we ook onderzocht wat er vanuit de thuissituatie mogelijk is voor een woonzorgcentrum. Ik geef u alvast aan dat gezinszorg in een aantal omstandigheden in een residentiële setting actief kan zijn.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ondanks het feit de regelgevingen op dit moment nog niet compatibel zijn – het groenboek ligt hier voor ter bespreking –, worden toch al alle mogelijkheden uitgeput om de naadloze overgang zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Ik vind het ook zeer goed dat op 1 april vier nieuwe projecten starten. Het zijn zeer zinvolle projecten, waarbij ook de assistentiewoningen worden betrokken.

Minister, u hebt ook gezegd dat het doel blijft om de schotten neer te halen. Laat ons hopen dat we na de overheveling van de rest van de bevoegdheden hier volledig voor kunnen gaan. Ik heb begrepen dat we nu toch alles doen wat in Vlaamse handen mogelijk is om de thuiszorg en de intramurale zorg en het kortverblijf beter op elkaar af te stemmen, wat heel belangrijk is en goed voor de mensen die er werken en die er wonen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■